

SLOVENSKI NAROD.

Iahaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vsečelo 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor snaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od pesterostopne petit-vrste po 12 h, če se osmanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu St. 12. — Upravnštvo naj se blagovljivo posiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v upravljanje je na Vegove ulice St. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga St. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Husova slavnost.

V češkem časopisu so utihnili glasovi o aféri Rectus Kohn.

Razna domača, notranje politična in kulturna vprašanja so potisnila v ozadje razne članke z naslovom: »Kaj se godi v nadškofiji olomuški?« — »Inkvizicija nadškofa Kohna« itd. itd.

Da, bili so to drastični slučaji cerkvenega absolutizma, ki so živo spominjali na srednjeveški rimski tiranizem in avtoritet, — in ni čuda, da je ostro napadal vse napredno časopise, a v strahu kritizovalo celo klerikalno časopisje te izbruhe samozavestne vsemogočnosti.

Za širšo javnost je stvar malo ne končana, za nadškofa baje tudi, in sicer ugodno, kar je dosti značilno. Rim pošle nadškofa in zapove svojim vernim, brezposojno se pokoriti vladiki; ruski absolutizem je malenkost proti temu. Kje je ljudska volja?

Za omenjeni slučaj duševnega in fizičnega nasilja dobi češka javnost obilnega zadoščenja v velikanski slavnosti 5. in 6. julija, ko se položi temeljni kamen spomeniku mojstru Janu Husu, češkemu reformatorju, ki je prvi razbil ponizevalne okove avtoritete, ki je moral umreti za svoje prepričanje, za svoje delo, za svobodo in za napredek.

Čehi imajo za seboj slavno zgodovino. Češka zemlja je bila za vladanja Přemyslidov in Luxemburžanov središče srednjeevropske kulture. V 16. stoletju začenja reformacija, kateri sledi za Čehe pretragična bitka na Beli Gori leta 1620, kjer se skopljeno grob češke svobode in slave. Čehom je največja in najsvetjejsa zgodovinska perijoda čas reformacije, saj je že njo preozko spojena oseba velikega Jana Husa. Dan njegove mučeniške smrti se je praznoval kalendarsko ne le na češkem, ampak v celi srednji Evropi, kajti povsod so videli v Husu svetega moža. Njegovo čisto življenje in mučeniška smrt za sveto stvar, to so bile čednosti, ki so ostale prvim pomotom tako živo v spominu, da so

ga slavili in častili kot svojega narodnega svetnika.

Ali kmalu je prišla protireformacija in doba jezuitov — in čisto naravno je, da so ti zatrli in uničili vse, kar je spominjalo na delo silne individualite. Trda roka nezmotljivega absolutizma je neizprosno potlačila vsakega, ki bi si bil upal uporabljati 7. božji dar, t. j. razum in bi bil samostojno mislil. Moral je izginiti iz koledarja tudi Hus.

Protireformacija je bila na češkem tako temeljita in kruta, da se je na prvo narodno žrtev celo v lastni domovini pozabilo do poslednje dobe.

Toda časi se spreminjači, in danes ni več sile, ki bi ubranila narodu češkemu javno slaviti moža, ki je s svojim življenjem in delovanjem prvi položil temelj duševni narodni sili, češki kulturi, ki je narodu duševni in naravni fond in za vseh okolnosti opora in orožje, ki razbije s svojo notranjo močjo vsako zunanje nasilje.

Svobodomiselnega češkega časopisje pozivlja češko slovensko ljudstvo na svoj največji narodni praznik, ko se položi vzoru božjih boriteljev v zdovju slovanske Prage temeljni kamen k večni apologiji Husovi. Narod češki gleda s ponosom in z navdušenjem na Jana Husa, ga časti in slavi in priznava javno pred celim svetom, da sledi njegovemu izgledu.

Toda Husa ne častijo samo Čehi, ampak njegovo ime je sveto vsem kulturnim narodom, kajti Hus je bil prvi boritelj za ljudsko svobodo.

Tisoče božjepotnikov potuje vsako leto v znano mesto Kostnice na Renu, ne iz namena, da bi tamkaj videli prestol cesarja Zigmunda ali altar in mitro papeža Ivana XXIII., potuje tja, da bi videli z začudenjem in grozo ono temno celico, kjer je v duši Husovi zmagač ljubezen do resnice, četudi je moral za to prenesti največje muke, pretrpeti sramotno smrt krvovorca.

Vsa napredna politična in nepolitična društva se marljivo pripravljajo k slavnosti v Pragi. Češko So-

kolstvo je bilo med prvimi, ki je začelo proslavljati vsako leto obletnico smrti narodnega mučenika, in to s predavanji o delovanju in pomenu J. Husa, ali na drug dosten in primeren način. Tako je tudi letos odbor Češ. Občne Sokolske pred nekaj tedni razposlal vsem sokolskim župam pozive, tičoče se letošnje Husove slavnosti, da Sokolstvo skupno poslavi prvega češkega demokrata, ki je hotel imeti svoj narod zdrav — duševno in telesno. Žbrano praško Sokolstvo poslavi odgovarjajoč svojemu geslu: »Hrdinstvo, jarost, volnost« prvega boritelja in prvega »Sokola«.

Kako gleda na to gibanje klerikalna duhovščina?

Dve smeri sta se pojavili. Prva smer je radikalna, seveda v negativnem smislu, in sem bi priševal oni del češke fanatizirane duhovščine, ki bi najrajše vrgla na grmado vse Husove čestilce, ime Hus pa prekela in za večne čase izbrisala iz češke zgodovine.

Druga smer je tolerantnejša, in sem spadajo oni, ki gledajo z odprtimi očmi v svet, ki spoznavajo, da se mora sedanje okoliščine in razmere upoštevati. Tako na primer piše škofov list »Obnova«: »V slavnostnem odboru za Husovo slavnost so župan praški, širje predmestni župani, dalje poslanci, so tam zastopniki prvih političnih in kulturnih čeških društev itd., to nam je treba s polno resnostjo vpoštevati.«

Že od nekdaj so ovirali močni in tajni klerikalni vplivi Husove čestilce, videti pa je, da se tudi češki duhovščini že svita, le žal, da jih sili k boljšemu, ozircima vsaj tolerantnejšemu mnenju strah pred javnostjo in pred slavitelji, ne pa samo spoznanje Husa, nočemo se glebeje poučiti, kaj je storil Hus za Čehe, kak je bil on sam, kaj je hotel.

Uvidevajo, da so osamljeni, če nastopijo proti Husu, ker samo spomin na J. Husa živi v vsakem češkem srcu navdušenje in je postavljen do bivše češke moči in samoučenosti.

Ko so me držali, moj smehek. Nekateri so se obrnili s študom od mene in stopili v stran; drugi so korakali na ravnost proti meni, preteč in z očitanjem na ustnicah; toda ko je moj svetli, veseli pogled zadel njihove oči, postali so njih obrazi bledi, in obstali so na mestu.

»Blaznik!« kričali so, in zdele se mi je, kot da jih ta beseda tolaži; kajti pomagala je razrešiti uganko: kako? Jaz, ljubeči, sem zamogel od mene ljubljeno umoriti — in se smerjati? Samo neki debeli, rudečelični in veseli mož imenoval me je z drugo besedo, in bilo mi je kot da sem dobil zaušnico in luč v mojih očeh se je skalila.

»Ubogi človek!« rekel je sočutno in brez jeze; kajti bil je debel in vesel — »ubožeč!«

»Ne!« zakričal sem — »ni ti treba me tako imenovati!« Ne vem, čemu sem planil na njega. Samo ob sebi se razume, da ga nisem hotel ne umoriti, ne dotakniti se ga; toda vsi preplašeni ljudje, ki so videli v meni blazneca, morilca, prestrašili so se še bolj in kričali tako glasno, da sem se hotel

stojnosti. Mora se vpoštevati fakt, da reprezentacija velike večine čeških volilcev in češke javnosti polaga enomiseln temeljni kamen svojemu Husu. Kdor bi se postavil na nasprotno stališče, bi pokazal s tem le svojo slabost in kratkovidnost.

Požrtvovalnost češkega ljudstva je zbrala ne v kratkem času, ampak skoro v momentu dosti denarja, da se postavi na znanem zgodovinskem praškem »staroměstském naměstí« krasen spomenik.

To bo slavnost v velikem slogu, kakršnih je malo na Češkem. Udeležijo se je domačini in tuje. Na predvečer vrši se slavnostna predstava v »Nář. divadlu« (novi dramatični delo), dopoldne drugi dan je slavnostno polaganje temeljnega kamna in sprevidi društev, popoludne so ljudske slavnosti resnega značaja.

Naj bi se češki narod vedno ravnal po idejah, ki jih je zastopal Jan Hus; v tem je njegova bodočnost.

P. Pestotnik.

V znamenju krize.

Očitna je kriza v avstrijskem parlamentu, prikrita kriza pa se bliža tudi novemu ogrskemu kabinetu. Dr. Körber je baje že podal demisijo celokupnega ministra, le odločba se še ni izrekla. Vzroki sedanje krize so različni in mnogovrstni. Parlament je nesposaben za delovanje; stališče brambovskega ministra in z njim clega ministra je zelo omajano vsled propada rekrutnega zakona in koncesij ogrskih neodvisnih strank; minister Rezek se še posebej ne more zdržati, ker je prišel v nasprotje s politiko čeških poslancev.

Pred parlament ministra v sedanji sestavi ne more več stopiti. Grof Welsersheimb noče zastopati znova brambne predloga ter se sploh ne mara več pokazati parlamentu, pred katerim bi se blamiral vsled popustljive Khuenove politike. Splošno pa se sodi, da se cesar v očigledogodkov na Ogrskem ne bo odločil

v sedanjem trenotku sprejeti demisijo, ker bi se z novo politično smerjo zabredlo v nove nevarnosti. Na drugi strani pa je istotno jasno, da bi bilo usodno, odlačati z rešitvijo krize do zopetnega sestanka parlamenta; kajti novemu ministru bi bilo nemogoče, vse potrebno ukreniti za delavnost parlamenta ter si zagotoviti sodelovanje merodajnih činiteljev. Zato bi bilo dobro, da se kriza čimpreje reši, da bodo novi ministri imeli šest tednov časa za potrebine predpriprave.

Vse pa se suče sedaj okoli češkega vprašanja. Brez izpolnitve čeških zahtev ne bodo zdravega razmerja med češkim narodom in vlado, vsled tega tudi brez teh pogojev ne bo parlament deloval. Češka obstrukcija se tudi pred carinskimi tarifom ne bo vstavila. Glavna zahteva Čehov je češko vseučilišče v Brnu ali vsaj v neposredni okolici tega mesta. Tudi glede notranjega uradnega jezika Čehi ne odnehajo. Kako resno računi vlada s češkimi zahtevami, kaže dejstvo, da je dr. Körber ravnokar sklical vse češke voditelje k skupni konferenci.

Položaj pa še poostrejuje dogodki na Ogrskem. Fr. Kossuth je izstopil s petimi najuglednejšimi poslanci iz neodvisne stranke. Vsled tega je dobila stranka proste roke ter ni več vezana na dogovore s Khuenom-Hedvaryjem. Prav lahko se tedaj zgodi, da bo obstrukcija z vso silo znova izbruhnila. Khuenovo ministrstvo je vsled tega v večji nevarnosti kot je bilo Széllovo. In to vkljub temu, da se je Khuen skrajno ponizal pred opozicijo. V avstrijskih političnih krogih so tedaj mnenja, da je najbolje počakati z rešitvijo ministrske krize, dokler se ne reši ogrska kriza.

O Macedoniji.

Neki češki tehnik, ki se je udeležil zadnjih bojev makedonskih vstavcev kot četovedja, prikoveduje obširno o sedanjem položaju v Mace-

LISTEK.

Laž.

Ruski spisal Leonid Andrejev.
(Konec)

IV.

Umoril sem jo! Umoril sem jo, in je kakor uvela, ploščata snov ležala pri onem oknu, za katerim se je bliščalo mrtvo, bledo polje, stopil sem na njeno mrtvo telo in se smerjal. Ni bil smeh blaznega, ne! Smejal sem se, ker so moja prsa mirno in lahko dihalo. V moji notranjosti je postal veselo, mirno in prosto, in od tega je odpadel črv, ki je na njem grzel. Ko sem se priognil, pogledal sem v njene mrtve oči; ostale so odprte in izgledale so, kakor one tako voščene punčike, ravno tako okrogle in motne, kot da bi bile pokrite z Marijinim steklom. Zamogel sem jih prijeti s prsti, zapreti in odpreti, da nisem se nič hal; kajti v tem, neprodirni zencici ni živel več oni demon laži in dvoma, kateri je tako dolgo s tako pohlepnotijo pil mojo kri.

Ko so me prijeli, sem se smerjal, divjen se je zdel ljudem, zoper smerjal.

Ko so me vlekli iz sobe, v kateri je ležalo mrtvo telo, kričal sem glasno, medtem ko sem gledal onega debelega človeka:

»Jaz sem srečen! Srečen!«

In to je bila resnica.

V.

V svojih otroških letih videl sem enkrat v neki menažeriji pantra, s katerim se je pečala moja fantazija in kateri je dolgo časa vezal moje miele. Ni bil kakor druge živali, katere brezmiseln dremljejo ali jezno motre obiskovalce. Iz enega kota v druzega je korakal z matematično natančnostjo na eni in isti črti, obrnil se vedno na enem in istem prostoru, in s svojo zlatobliščo stranjo je oplazil vedno eden in isti krovinski drog omrežja. Njegova ropaželjna, konicasta glava je bila povešena in gledal je pred se, ne da bi tudi enkrat, samo enkrat obrnil oči v stran. Pred njegovo kletko privali so se ves dan ljudje, govorili in hrumeri; in on je hodil vedno in vedno gori in doli in niti enkrat se niso njegove oči obrnile nasproti gledalcem. Samo malo obrazov iz množice se je smerjalo; vedina je gledala resno, celo temno na to ute-

leseno podobo, težkega in neutolažljivega premišljevanja, in zdihuje so odhajali. In ko so se med potjo ozrljše enkrat k njemu, raziskujoci in s pomislikom, so zdihnili — kot da bi bilo nekaj skupnega v usodi teh prostih ljudi in te nesrečne, vjetne živali. In ko so pozneje pričeli z menoj, odraslim, ljudje in knjige govoriti o večnosti, spomnil sem se onega pantra in zdele se mi je, da že poznam večnost in njene muke.

V takega pantra spremenil sem se jaz v svoji kletki. Hodil sem okoli in premišljeval. Na eni črti sem hodil preko svoje kletke, iz enega kota v druzega, in na eni kratki črti spremiljevale so me moje misli, tako težke misli, da se mi je zdele, da ne nosim glave, nego celi svet na svojih ramenih. In samo iz ene besede obstaja ta svet, toda kako velika, kako mukopolna, nesrečo označujejoča beseda!

»Laž! — tako se je izgovarjala ta beseda. Zopet se je priplazila sikajoč iz vseh kotov in se je ovijala okoli moje duše. Toda ni bila več majhen gad, rastla je v veliko, blešeče, razlučeno kadlo. In bodla in davila

me je s svojimi železnimi obroči; in ko sem pričel vpiti od bolesti, prišel je iz mojih odprtih ust vedno isti zoporni, sikajoči kačji glas, kakor da mrgoli v mojih prsih samih grdih gadov.

»Laž!«

In hodil sem gori in doli in premišljeval in pred mojimi očmi spremenil se je sivi enolični asfalt tal v siv, prozoren prepad. Nege niso čutile več dotikljiva s kamnom, in zdele se mi je, kakor da bi prihajal skozi sto

doniji, o vzrokih nevolje in o nadaljevanju vstaje. Po njegovem mnenju se mora makedonsko vprašanje opazovati s trojnega stališča: evropskega, balkanskega in lokalnega. Posebno krajevne razmere v Macedoniji so še dandanes vsemu svetu, ki toliko piše z daljave o Macedoniji, popolnoma neznane. Pred vsemi je napačno misliti, da so res Bolgari tako zelo navdušeni za Macedonce. Nasprotno je res zadnji čas. Ker se priseljuje iz Macedonije čimdalje več ljudij, ki se ne upajo vrniti domov, temuči opravljajo razna dela za najnižje plače, čuti se domače bolgarsko prebivalstvo prikrajšano ter ravnost mrzi te priseljene brate. Pa tudi bolgarsko razumništvo se nič več tako ne ogreva za makedonsko stvar, odkar so Macedonci izjavili, da ne težijo po priklopljenju h kateri drugi državi, temuči radi ostanejo pod turško vrhovno vlado, le pravična mora biti ta vladta in več avtonomije se mora Macedoncem priznati. Zato pa ima dandanes vstaja v Macedoniji strogo krajevni značaj. Gre le za tem, da dobe makedonski kristiani usodo, ki bo vsaj človeška. Dandanes vladajo naravnost strašne socialne razmere. Macedonec mora plačati do 60% od vseh dohodkov turški državi kot davek, in sicer 20% od žetve, 20% zemljiščnega davka, 13% davka od vsake osebe, nadalje plača še od vsake domače živine, da, celo od perutnine poseben davek. O trgovini ali prometu ne more biti gorova, ker ni cest niti poštenih potov. Dasi je dežela nena-vadno bogata, tako da sta mogoči dve žetvi na leto, ne more Macedonec svojih pridelkov prodati. Vse to in pa še posebno nesposobnosti turške uprave ter grozodejstva turškega vojaštva je tiralo Macedonice k vstaji. 20.000 oboroženih vstašev je vsak čas pripravljenih za vojsko, 100.000 mož pa imajo v rezervi. Dejansko pod orožjem je dandanes 80 čet, vsaka po 256 mož močna. Orožja in streliva imajo dovolj, dinamita in bomb pa za deset let vstaje. Vsak polnoletni moški zapriseže slovesno na evangeli, handžar in revolver ter plačuje na teden svojemu poveljniku po 25 kr. vojnega prispevka. Iz tega se kupuje orožje, živila in druge potrebščine za vojno. Organizacija je po celi deželi naravnost izborna. Nazaj Macedonci ne morejo in tudi nočejo, zato je sedanje pomirjenje le navidezno.

Politične vesti.

— Novo ministrstvo? Češki list »Pozor« že ve za novo ministrstvo, ki bo tako le sestavljeno: Bärnreither predsedstvo, Derschatta pravosodstvo, Pattai brez portfelja, Fiedler poljedelstvo, Kafan železnice, Začek češki minister, Globinski finance, Star-

sem, da »ona« odgovori. In odgovrla je počasi iz dna brezdanjega prepada:

»Laž!«

Kajti jaz sem se ogoljufal. Ubil sem ženo — toda laž sem napravil nesmrtno. Ne morite žene, dokler ji niste s prošnjami in mukami in s plameni iztrgali resnice in njene duše!

To so bile moje misli. In hodil sem preko svoje kletke, iz enega kota v drugega.

VI.

Temno in grozno je tam, kamor je »ona« odnesla resnico in laž — toda jaz pojdem tja! Celo na satanovem oltaru jo poiščem, padem pred njo na kolena in bom jokal in rekel:

»Odkrij mi resnico!«

Toda moj Bog! To bi bila vendar laž. Kajti tam je tema, tam je praznata stoletij in brezkončnosti in tam je ni — ona ni nikjer.

Toda laž je ostala. Ona je nesmrtna. Čutim jo v vsakem zračnem atomu, in ako diham, prideče sikajoč v moja prsa in je trga, trga na kosce!

O kaka blaznost, biti človek in iskati resnico! Kaka bolest!

Rešite me! Rešite!

zynski in Wodzicki brez portfeljev. Veleposestvo bo zastopal posl. dr. Mettal. Ministrsko predsedstvo se loči od notranjega ministrstva. List pripomnja, da se češki poslanci ne bodo dali preslepti s samimi portfelji, temuči zahtevajo izpolnitve svojih postulatov.

— Mladočeški poslanci so izdali tako ostro izjavo, v kateri imenujejo pretečeno zasedanje bunkerot dr. Körberja. Med Čehi se ne bo našla nobena stranka, ki bi se umaknila nemškemu terorizmu, ki ne dovoli tako pravične in kulturne zahteve, kakor je drugo žeško vsečilišče in tako umevne in postavne pravice, kakor je češki notranji uradni jezik. Ako se celo najde uradno ministrstvo, ki pravi, da se ne more ničesar zgorditi »brez vzemnega sporazumlenja«, je za Čeho konec potrepljivosti.

— Kriza na Ogrskem. Izstop Kossutha iz neodvisne stranke je stranko hudo vznemiril. Izvolila se je deputacija treh članov, da Kossutha pregovori k zopetnemu vstopu. Kossuth se najbrže ne uda, ker je pri odhodu iz kluba izjavil, da ne prestopi več klubovega praga. Na predlog posl. Krasznayja se je sklenilo, da stranka ne odneha od svoje zahteve glede samostojne ogrske armade. Ogrski polki morajo biti izključno pod poveljstvom ogrskih častnikov, uvesti se mora madjarski poveljni jezik in obnoviti se morajo zgodovinski ogrski emblemi.

— Druga izjava Khuen-Hedervarya. V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora je podalministrski predsednik drugo izjavo. Rekel je, da je pripravljen, pustiti že v poletnem zasedanju obravnavati nagodbene predloge s carinsko pogodbo vred. Na ta način bodo te dve zadevi rešeni do tedaj, ko se doženejo razprave glede trgovinskih pogodb. Posl. Barabas je odgovarjal, ako hoče Khuen-Hedervary imeti trajen mir, ga more doseči le z narodnimi koncesijami. Ako pa se to ne zgodi, bo opozicija nadaljevala neizprosno obstrukcijo.

— Imenovanja v Srbiji. Dr. Nenatović je imenovan kabinetnim tajnikom novega kralja. General Radomir Putnik je postal načelnik generalnega štaba.

— Iz Macedonije. Bolgarski ministrski predsednik je izjavil, da je položaj v Macedoniji obopen. Vojaške in civilne oblasti preganajojo mirne prebivalce z izgovorom, da iščejo zaveznike vstašev. Ljudstvo beži trumoma na Bolgarsko. Vrhuteča žiga Turška ob bolgarski meji mnogo topništva in konjeništva. V Bolgariji se pripravlja na eventualnost. Ni izključeno, da vendarle pride do vojne med Turško in Bolgarsko, a Bolgarska bo v tem slučaju osamljena.

— Boji v Somaliji. Polkovnik Rochefort je imel bitko z Mulahovimi četami ter jih pognal v beg. Mulahov stric in do 1000 vojakov mrtvih.

Dopisi.

Iz Št. Petra na Pivki. Na sv. Petra dan priredila je družba slovenskih igralcev iz Ljubljane v prostorih g. Geržine gledališča predstavo »Ženski Otelo«. Igra se je obnesla izborno. Kako pa se tudi ne bi, ko so sodelovali sami vrli člani naše ljubljanske drame, katerih že sama imena nam morajo biti že v naprej porok, da nam bodo nudili izreden užitek! Povsod, koder so nastopali letos, izrazili so se kritikarji o njih jako laskavo. Tudi od nas naj sprejemo odkritosno priznanje! — S prijetnim iznenadnjem opozovali smo povsem umetniški, izrazoviti nastop režiserja gospoda Dobrovolneg in njegove gospe soprote, ki sta — mimogrede omenjeno — govorila tako gladko, čisto slovenščino, da si skoro nismo mogli misliti, da sta rojena Čeha. Gospa Dobrovolna je posebno v drugem dejaniu igrala s takim učinkom in tako gulinljivo, da se je moralno marsikateremu poslušalcu milo storiti. Splošno pohvalo je žela seveda gospa

Dani洛va, katero umetniško proizvajanje je itak znano odličnejšemu občinstvu. Rešila je svojo ulogo tako imenitno, da si nismo mogli želiti boljše gospe Štrukljeve. Igrala je živo in z vetro, ki obivši kuharicic pristoja kaj vrlo. Dozdevalo se nam je, da smo gledali pravo nekdanjo kuharico. Dober partner jej je bil g. Danilo, ki je dosti častno rešil svojo ulogo. — Lepa bodočnost v glediški karijeri — mislimo, da se ne more — čaka mlado igralko gd. Kočevarjevo. S svojim ljubkim kretnjam in neustrašenim nastopom in pa z ljubezljivo svojo igro se nam je kot Vida zelo prikupila. Talentirani g. Nušič je bil popolnoma kos svojih naloga, in kolikor ga poznamo iz ljubljanskega gledišča, priznati moramo, da kaj pridno napreduje v svojem glediščnem poklicu. Njemu in gd. Kočevarjevi, ki sta se ravno odpeljala v Prago v dramatično šolo, želimo prav obilo uspeha, da bodo vedno delala čast naši slovenski drami! Z obžalovanjem pa moramo konstatirati, da je pokazalo Št. Peterško občinstvo za to predstavo precej mlačnosti; da niso prihiteli zavedni okoličani v zadostnem številu na igrišču, bilo bi zastran Št. Peteršanov skoro prazno. Očitati je to mlačnost zlasti tukajšnji naši in teligenci, ki je bila tako piščo zastopana, in sicer posebno mlajši generaciji. Kako naj potem zahtevamo, da bi se priprosti kmet navduševal za narodno stvar, ko mu omikanec daje tako lep vzgled!

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Čimbolj se je kristijansko prebivalstvo po narodnosti diferenciralo, toliko bolj je bilo nemogoče, združevati te različne narode na skupne akcije pod vodstvom cerkve, kakor se je to posrečilo za časa križarskih vojn. Z razvojem narodnega individualizma, narodne zavestnosti, se sicer narodi se niso odcepili od papeškega imperija, ali s tem, da je bilo pri kraju z edinstvom narodov v okviru »bogjega kraljestva«, je pa preštev silno mnogo izgubilo svoje moći. Prej so bili pri vseh teh narodih cerkveni interesi odločilni, zdaj pa so postali odločilni narodni interesi in so cerkveni interesi stopili v ozadje. Od tod silno sovraščvo cerkve proti narodnostnemu načelu. Cerkveniki-prvaki so prekeli domovinsko ljubezen in narodnost proglašili za poganstvo, a — pomagalo ni to čisto nič.

Že v bojih francoskih kraljev z rimskimi papeži je igralo narodno čustvo tako veliko vlogo. Ko je sinoda v Poitiersu leta 1100 francoskega kralja Filipa izobčila, že narod, dasi sicer tako veren, to smatral kot žaljenje in je škofe nagnal s kamni. V boju med kraljem Filipom IV. in papežem Bonifacijem VIII. je bila prav narodna zavest odločilna. Na prvem francoskem državnem zboru l. 1302. so se plemenitaši, prelatje in zastopniki mest zgorjali z narodnih nalogov izrekli za kralja in proti papežu in v naslednjem letu je državni zbor v Parizu sklenil, da Bonifacija več ne priznava za papeža. Ker je kralj imel v narodni zavestnosti Francuzov tako krepko zaslonbo, da so Francuzi svoja verska čutila podrediti narodnemu ponosu, je v boju s papežem sijajno zmagal.

Naslanjaje se na narodno zavest prebivalstva, so se mogli vladarji odslej krepkeje in veselje zoperstavljati cerkvenim pretenzijam v posvetnih zadevah kakor poprej. Prvo je bilo, da so se vladarji postavili na stališče, da so od cerkve polnomo neodvisni. Francuzi zgodovina kaže najbolje, kako so dobili vladarji po križarskih vojnah vedno večjo oblast. Francoski plemenitaši so vsled križarskih vojn obubožali, dočim so mesta vsled trgovine in obrtnosti zabogatela. Revščina plemenitašev in bogatstvo meščanov — oboje je kroni pomagalo, da se je osvobodila cerkvene oblasti. Plemenitaši so stali na strani papeža, ker so hoteli, da kralj ne dobi posebne veljave, mesta pa so bila plemenitašem in cerkvi sovražna in so zaradi tega stala na strani kralja. S pomočjo mest so kralji podvrgli velike vazale, katerih vsak je bil zasek nekak kralj in s tem izpodnesli papežtu stebre njegove veljave. Filip II. in Ludovik IX. sta vladala po tem programu, in ko je Ludovik umiral, je na smrtni postelji priporočil svojemu sinu Filipu, naj se ravna po istih načelih, naj podpira in varuje mesta ter ščiti

njih pravice, ker le, če bo imel mesta na svoji strani, se plemenitaši in prelatje ne bodo upali nastopiti proti njemu.

Veliko moč, ki so jo dobili francoski kralji, ker so imeli mesta na svoji strani, je občutila tudi cerkev. Celo silno pobožni kralj Ludovik ni hotel na noben način pripoznati cerkvi kako vrhovno oblast. Cerkev je zahtevala, da mora kralj biti papežu podložen, kralj pa je dejal da je odvisen samo od Boga in od svojega meča, ne pa od rimskega papeža. Ludovik je tudi dosegl, da je papež Aleksander IV. v mnogih ozirih odhal. Tako se je moral papež udati kralju, da ima ekskomunikacija samo tedaj državljanov posledic, če so prej posvetna sodišča dognala, je li cerkveno sodišče pravično sodilo ali ne. Leta 1268. pa je izdal takozvan pragmatično sankcijo, ki je v mnogih važnih zadevah utesnila pravice, ki jih je doslej uživala cerkev na Francoskem. Določil je celo, da pa papež sploh ne sme pobirati milodarov in da se smejo pobirati milodari samo za dobrodelne in pobožne namene in samo, če je to kralj dovolil. Tako je eden najpobožnejših kraljev vseh časov utesnil veljavo cerkev na Francoskem.

(Dalje prih.)

Razstava ženskih ročnih del v „Mestnem domu“.

(Konec.)

Gospodinja Poka pl. Poka-falva ima zelo lepo fino belo vezenje (zepni robe), gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktно roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino, gospodinja Antonija Kadivec ima tako spretno in eksaktno roko za razna ženska dela (čipkanje, a-jouri, vozljanje in pramanje, vezevine s starimi kranjskimi motivi itd.) gospodinja pl. Plautzova je razstavila fino mapo z zlatim vezanjem v moderni risbi in mnogo povhajljeno barokno blazino,

zadnji, ki bi jih nam iztrgati mogel. Samo kandidira naj, bodisi kot divjak, budi si kot klerikalec, pa je zmaga našemu kandidatu zagotovljena! Mogoče pa je, da bode Šuklje, ako zope stopi v aktivno politiko, komu kaj zmede napravljaj. Ali nam ne, visokočastiti gosp. dr. Šusteršič, nam ne!

— Celjska „Domovina“ se je stresla groze, ko je slišala, da je Dzimski delavec v „Zvezdi“ rekel, naj prenehajo s pripravami za Prešernovo slavnost, ker bodo Nemci že vse storili, da se slavnost ne bo vrnila. Ne vemo, če je Dzimski sploh to rekel, če je pa res tako govoril, je to samo smešno in neumno. Še veliko smešnejše in neumnejše pa je, kar dostavlja temu izreku celjska »Domovina«. Ta pravi: »Ali ni to največja nesramnost in predznost privandranega hujšaka, da se upa kaj takega reči. Kaj bi se zgodilo Slovencu v Celju, ako bi se kaj tega predzrn? Celjska fakinaža bi ga na mestu pobila. V slovenski Ljubljani je seveda Nemcem vse dovoljeno.« Torej če izpregovori kak Dzimski kako neumnost moralo bi se ga pobiti? Namen, ki ga je imela »Domovina« s to notico, je prozoren. S takimi noticami se hoče na prav hudoben način smešiti Ljubljano. Nemci skušajo Ljubljano z interpelacijami in potom svojega časopisa ogrditi pred nemškim svetom, zdaj pa so se našli še Slovenci, ki bi jo radi ogrdili pred slovenskim svetom, češ, da je Nemcem v Ljubljani dovoljeno vse, celo to, za kar bi zasluzili, da se jih na mestu pobije! Tako pisarjenje je sramotno. To je mogoče, da zraste samo na zelniku Dragotina Hribarja, ki bi na Kranjskem rad Ljubljano molzel, na Štajerskem pa Ljubljano grdl.

— Deželno sodišče v Ljubljani skuša adjunkta Polenška oprati. Pa ta zamorec se ne bode dal oprati, in napoči gotovo dan, ko sprevidijo merodajni krogi, da Polenšek ne služi v čast avstrijski justici. V znani »roparski« afri prišločilo je deželno sodišče Polenšku s tem na pomoč, da zavrača vso krvido na orožništvo. Rado vedni smo, kaj poreče k temu deželno orožniško poveljništvo?

— Na naslov c. kr. davčne administracije v Ljubljani. Piše se nam: Radi pojasnil o osebni dohodnini prejel sem od c. kr. davčne administracije v Ljubljani vprašalno polo v slovenskem jeziku, dočim je priložena sprejemnica izpolnjena v nemškem jeziku, in sicer je prva rubrika popolnoma nemška, druga rubrika pa se glasi takole: »Wohlgeboren Herrn (Frau) gospod B. Z! — Take ko lobocije seveda ne podpišem in zahlevam, da se mi dostavi slovenska sprejemnica.

— Učiteljska skupščina. Danes dopoldne je imelo učiteljstvo ljubljanskih slovenskih in nemških šol skupščino, na katere dnevnem redu je bila volitev dveh učiteljskih zastopnikov v c. kr. mestni šolski svet. Oddanih je bilo 43 glasovnic. Od teh je dobil g. Gabršek 27 glasov, g. Jelenc 19. gg. Črnagoj in Gangl po 12 glasov. Ostali glasovi so so razcepili. Izvoljen je bil samo g. Gabršek, gg. Črnagoj, Gangl in Jelenc so pa prišli v ožjo volitev. Pri tej volitvi je dobil g. Jelenc 19, g. Gangl 16 in g. Črnagoj 7 glasov. Izvoljen je bil g. Jelenc, kateri pa izjavlja, da volitev ne more sprejeti. Vršila se je nova ožja volitev med gg. Črnagojem in Ganglom. Pri tej volitvi je bil izvoljen z 38 glasovi g. Gangl, kateri pa tudi izjavlja, da ne vsprejme volitev. Vršila se je zdaj čisto nova volitev, pri kateri je bil izvoljen z 20 glasovi g. Režek.

— Poročil se je včeraj na Volčjem potoku Fran Urbanc, sin veletržca in svetnika trgovske in obrtnice g. Feliksa Urbanca, z gd. Almo Souvanovo, hčerko veletržca g. Ferdinandou Souvanou. Častitamo!

— Pozor! K Prešernovi veselici v „Zvezdi“ dne 5. julija pride veliko rodoljubov iz vseh slovenskih pokrajin. Opozorjam torej na najugodnejše zvezze. Z Gorenjskega se pripo

roča potovati z vlakom, ki prihaja v Ljubljano dopoldne ob 11. uri 16 min. ali pa popoldne ob 4. uri 44 min., od Kamnika prihaja vlak v Ljubljano dopoldne ob 11. uri 6 min., zvečer pa ob 6. uri 10 min., z Dolenskega popoldne ob 2. uri 32 min. Po južni železnici je porabiti od Celja in Zidanevga mosta poštni vlak ali brzovlak, ki prihaja v Ljubljano popoldne ob 11. uri 40 min., oziroma zvečer ob 5. uri 39 min., od Trsta poštni vlak, ki pride v Ljubljano ob 2. uri 37 min., z Vrhniko pa oni, ki prihaja v Ljubljano ob 12. uri 29 min. Ravnateljstvo državnih železnic je naznalo slavnostnemu odboru, da hoče prekrbeti zadostno število vozov, samo da naj se v krajih, od koder pride večja skupina udeležnikov, pri dotični železniški postaji vsaj eden dan prej naznani približno, koliko oseb in s katerim vlakom bode odpotovalo v Ljubljano in s katerim vlakom se vračalo.

— Razstava ženskih ročnih del. S početka se je sklenilo, da se naša lepa razstava v soboto, 4. julija, zapre. Zaradi obilega obiska zadnjih čas in ker se z dežele oglašajo mnogi, ki pridejo v nedeljo, 5. julija, na Prešernovo slavnost, in bi si ob enem radi ogledali razstavo, podaljša se ta do 7. julija zvečer. V nedeljo bo razstava glede na to ne pretrgana odprtta od devetih zjutraj do štirih popoldne. Po hitite rojaki in pokaže svoj napred razum, svoje iskreno rodoljubje in po moči svojo radodarnost za družbo Ciril-Metodovo in za spomenik našemu velikanu Prešernu.

— Razstava ženskih ročnih del. Opozorjam občinstvo, da je prišel včeraj za razstavo izredno krasen komad kitajskega vzenja — nekaj prav posebnega, kar zasluži posebno zanimanje. Videti je zdaj celo kitajsko poroko.

— Druga produkcija gojencev „Glasbene Matice“ se je sinoč ob veliki udeležbi občinstva zopet krasno in v marsikatem oziru še umetniško - popolnejše izvršila. Gojenci so desegli z izvrstnimi nastopi burno priznanje. Tretja in zadnja produkcija bo v soboto zvečer.

— Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani preloži svojo društveno veselico na 9. avgusta t. l. radi 25 letnice šišenske čitalnice, ki se vrši 2. avgusta t. l. Tudi kegljanje na dobitke se preloži in se prične v nedeljo dne 26. julija ob 6. uri zvečer ter se bodo kegljalo vsak dan do večera veselice t. j. do 9. avgusta v restavraciji »Pri novem svetu« na Marije Terezije cesti. Program, vabilo in druga naznana sledi v najkrajšem času. — Jakob Accetto, načelnik.

— Občni zbor zadruge krojačev, klobučarjev i. t. d. vrnj se je v nedeljo dne 28 junija v navzočnosti magistratnega svetnika gospoda Seška. Zadruga je imela v minulem letu 6. odborovih sej, pri katerih se je rešilo nad 30 uradnih ulog, deloma mestnega magistrata, deloma trgovske in obrtnice zbornice. Med drugim je poročal načelnik, da se je predložila premembra pravil mesece januarja na c. kr. deželno vladu, a da še danes stvar ni rešena. Zadrugi je pristopilo v minulem letu 13 novih članov, vajencev vpisalo se je 20 in pravilno oprostilo 21. Dodkov je imela zadruga v minulem letu 388 K 39 h, izdatkov pa 232 K 16 h; preostane torej prebitka 156 K 23 h. Skupno premoženje znaša koncem 1902 leta 806 K 20 h. G. Šturm je omenil, da sta se vpisali samo dve ženski vajenki, a znano je, da imajo šivilje po dve ali tudi več vajen, ne da bi bile iste pri za drugi prijavljene. Nasvetoval je, da bi zadruga strogo postopala proti takim članicam. Pri volitvi je bil po nasvetu g. Šturma zopet soglasno izvoljen načelnikom g. Fr. Jelčnik, za odbornika pa g. F. Šturm in Jos. Rojina, namesto odbornika Leutgeba pa g. Jak. Poreta. Za računska preglednika sta bila izvoljena gg. J. Jordan in Alojzij Reselj.

— Iz Šiške se nam poroča: Včeraj popoldne ob 5. uri 43 m. so prepeljali na državni kolodvor truplo ponesrečenega sprevodnika Jesiha. Mežnar je bil že zjutraj obveščen, naj pride z nosilnici ponj in naj poskrbi dovoljenje, da se mrtevec prenese na njegov dom. Toda mežnar se ni prikazal. 21. ure so čakali nanj, a ni ga bilo. Ko so še enkrat poslali ponj se je odrezal: Če je moja žena (ki je tudi ponesrečila) moralna koj v mrtvašnico, naj pa še tega tja neso — in ni hotel priti z nosilnico. Neki železniški uslužbenec, ki je tudi občinski odbornik je potem na svojo odgovornost odredil, da so železničarji odnesli mrtevca na njegov dom, a mežnar je bil nejeljen, da je začel zvoniti šele potem, ko je bil žalostni sprevod že prišel do pokojnikovega doma.

— Postajenačelnik ponešrečil. V Dobu je danes ponocno ponesrečil postajenačelnik v Rajhenburgu gosp. Podkrajšek. Padel je z voza in si zlomil več reber in eno nogo. Nesreča se je prigodila vsled tega, ker so se konji splašili in voz prevrnili. Iz Ljubljane so postali rešilni voz v Dob in bodojo ponesrečenca prepeljali v deželno bolnico. — Krava kriva nezgode. Ivan Cuzak, mesar in posestnik na

— Idrijski socijalni demokrati prišli so z nepremišljivimi gospodarskimi špekulacijami v naravnost obupen položaj. Zato si mislijo: Ljudstvo je treba pripraviti za eventualni polom, pripraviti ga, da v strankarskem fanatizmu ne bo čutilo hudega udarca. Odkrito rečeno, si nikakor ne želimo poloma pri občinem konsumnem društvu, ker bo trpečo delavstvo. Zategadelj je pa hujskanje proti narodni napredni stranki popolnoma neumestno. V zadnjem času se kar vrstijo javni shodi, v pondeljek pa so sklicali še shod po § 2. v obrtniških zadevah ter k temu shodu povabili samo mladeniče vseh strank. Nimamo nič proti temu, da se socijalni demokrati v polni meri poslužujejo političnih pravic, da se ne bi hujskalo proti našim narodnim društvom. Trn v peti sta socijalnim demokratom delavsko bralno društvo in »Sokole«, ker so v teh dveh društvenih izvirovih člani skoraj sami rudniški delavci. G. A. Kristau je rekel, da ti društvi imata sicer lepe smotre, a napačno je, da sta na — narodni podlagi. Dalje je porabil že staro podtikanje, da so delavci v narodnih društvenih »stafažo« napredni inteligenčni. To je prišlo že staro, drugič pa popolnoma nesmiselno. Narodni delavci so v svojih društvenih populonoma prosti, morda bolj ko socijalni demokrati. Ako jih kaj veže na razumništvo, je to hvaležnost za podporo, katero dobivajo od istega. Tako se delavsko bralno društvo podpira že od svojega početka in delavci so na ta način dobili lagje sredstva za svoja stremljenja. Torej s tem ne prideveč gosp. Kristan! Drugače bomo rekli, da je socijalno demokratično delavstvo v »stafažo« svoji inteligenči, a s tem razločkom, da narodno razumništvo podpira delavstvo, socijalno demokratična inteligenča pa se redi od delavstva. Na tem shodu je podtikan gosp. Kristan »Sokolu«, da je on privedil pred leti demonstracije proti Nemcem. Rečem pa, da je »Sokole« ravno toliko v zveči s takratnimi demonstracijami, ko rudarska podružnica Sokoli vedo dobro, da se s takimi sredstvi ne rešuje naroda. Vemo pa, da bi Sokolom v pomirjenje prevroči krvljubljanski nemčurčki ne bi bilo treba rabiti niti repe, še manj pa kamenja. Torej v prihodnje se bolje poučite, sicer smo primorani dvomiti v vaše poštenje g. Kristan! Povemo pa Vam tudi, da delavcev, ki so sedaj v narodnih društvh, ne dobiti niti enega. Nič nimamo proti temu, da dobite več plačajočih članov, pač pa bomo vedeni branili čast svojih narodnih delavskih društev. Praznega kričanja se ne vstrelimo! Tudi Zadnik je verljivo in strastno govoril!

— Hrvatski in slovenski dijaki upodabljaljajočih umetnosti na Dunaju, smo si vstavili letos svoje društvo z imenom »Vesna«. Kakor je razvidno iz društvenih pravil, je društvo popolnoma nepolitično; edini namen je, negovati hrvatsko in slovensko umetnost, in to v najvišjem pomenu besede. Med drugim je poročal načelnik, da se je predložila premembra pravil mesece januarja na c. kr. deželno vladu, a da še danes stvar ni rešena. Zadrugi je pristopilo v minulem letu 13 novih članov, vajencev vpisalo se je 20 in pravilno oprostilo 21. Dodkov je imela zadruga v minulem letu 388 K 39 h, izdatkov pa 232 K 16 h; preostane torej prebitka 156 K 23 h. Skupno premoženje znaša koncem 1902 leta 806 K 20 h. G. Šturm je omenil, da sta se vpisali samo dve ženski vajenki, a znano je, da imajo šivilje po dve ali tudi več vajen, ne da bi bile iste pri za drugi prijavljene. Nasvetoval je, da bi zadruga strogo postopala proti takim članicam. Pri volitvi je bil po nasvetu g. Šturma zopet soglasno izvoljen načelnikom g. Fr. Jelčnik, za odbornika pa g. F. Šturm in Jos. Rojina, namesto odbornika Leutgeba pa g. Jak. Poreta. Za računska preglednika sta bila izvoljena gg. J. Jordan in Alojzij Reselj.

— Iz Šiške se nam poroča: Včeraj popoldne ob 5. uri 43 m. so prepeljali na državni kolodvor truplo ponesrečenega sprevodnika Jesiha. Mežnar je bil že zjutraj obveščen, naj pride z nosilnici ponj in naj poskrbi dovoljenje, da se mrtevec prenese na njegov dom. Toda mežnar se ni prikazal. 21. ure so čakali nanj, a ni ga bilo. Ko so še enkrat poslali ponj se je odrezal: Če je moja žena (ki je tudi ponesrečila) moralna koj v mrtvašnico, naj pa še tega tja neso — in ni hotel priti z nosilnico. Neki železniški uslužbenec, ki je tudi občinski odbornik je potem na svojo odgovornost odredil, da so železničarji odnesli mrtevca na njegov dom, a mežnar je bil nejeljen, da je začel zvoniti šele potem, ko je bil žalostni sprevod že prišel do pokojnikovega doma.

— Krava kriva nezgode. Ivan Cuzak, mesar in posestnik na

Poljanski cesti št. 48, je peljal včeraj zvečer na vozu živo kravo po Grujerjevi cesti. Naenkrat je krava stopila na stran voza in vsled teže se je voz prevrnil in Cuzak je padel z voza na cesto in se na glavi tak hudo pobil, da se je moral odpeljati v deželno bolnico.

— Razposajenost. Nocoj so neznan veseljci trgali po mestu razne napise ter jih pometaли v Ljubljano; med drugim je bilo strgano gostilniško kazalo gostilne »pri Lipi« in tabla tobačne prodajalne Blasnika na Starem trgu.

— S sekiro v žepu je padel med potjo domov Jakob Seđej, 40 let star, delavec v Škofji Loki št. 47 in se pri padau na prshil tako hudo obrezal, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— Alkohol. Posestniku Matevžu Burgerju v Zgornji Šiški št. 40 se je včeraj vsled preoblike pijače zmešalo in so ga prepeljali v bolnico na opazovalni oddel.

— Roko zlomil. Mizarskemu vajencu Antonu Arharju v Zg. Šiški št. 54 se je splašil konj. Med dirjo njem se je voz prevrnil na Arharja in mu zlomil levo roko in desno nekoliko poškodoval.

— Zidarsko orodje ukra-

del je zidar I. E. iz Bizovika zidarsku pomočniku Ferdinandu Turku na Kranjski zemlji št. 12.

— Strop se je udrl. Hišo, v kateri se je primerila včeraj popisana nezgoda, je sezidal Valentijn Accetto.

— V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 16 oseb. Neki fant, ki je podvržen vojaški dolžnosti, jo je hotel z izseljeni popihati v Ameriko, pa ga je policisti stražnik prijet in aretriral.

— Izgubljene reči. V Šolškem drevoredu je izgubila danes dopoldne nadučiteljeva vdova K. R. bankovec za 20 K. — Pekovski mojster J. Z. je izgubil danes dopoldne na Starem trgu bankovec za 10 K.

— Najnovejše novice. Nesreča pri birmi. V Auero pri Bolcanu je nastala pri birmi v cerkvi gneča, vsled česar so bili trije otroci zmečkani. — Strop se je udrl v neki gostilni v Bubencu pri Pragi ter podkopal vse goste. Pet oseb je nevarno ranjenih. — Roparski morilec. V Vakneru pri Budimpešti je prenočeval v gostilni neki potujoči rokodel. Ponoči je hotel hišo izropati. Ker so ga pa pri tem zalotili, je zakljal z nožem gospodarja in gospodinjo ter šestletnega sina. Drugi dan so ga vjeli. — 100.000 K je poneveril trgovec s premogom S. Londau na Dunaju ter zbežal z neko omoženo ženo v Ameriko. — Čudno darilo. Bivši ogrski brambovski minister Fejervary je dobil po pošti zavoju, v katerem je bila mrtva mačka z rudečim trakom okoli vrata. Policia išče odpovedatelja.

— Nesreča v rudniku. Pri eksploziji v ameriškem rudniku Hanna je podstihnil 250 delavcev. Dosedaj so jih izvlekli le 48, med njimi dva mrtva. — Smrt zaljubljenca. Blizu mesta Asch so našli na železniški progri grozno razmazjeno par. Sodi se, da sta dva zaljubljencia iz Dunaja. — Promocija Hrvatice. Gdč. Avgusta Buček iz Osake je bila te dni v Curihi promovirana doktorjem vsega zdravilstva. — Ustrelil je v Kerešnici pri Samoboru vrtnar Pirnar kuharico graščak Türk zaradi ljubosumnosti. — Spomenik papežu Levu XIII. postavijo v Lateranu v Rimu delavci raznih držav. — 174. spomenik Bismareku so ravnokar postavili v Nemčiji.

— Molitev madjaronskega poslanca. Resni so sedanji časi za Hrvatsko, a da vendar še ni izginil ves humor, priča »molitev madjaronskega poslanca«, ki je krožila po Zagrebu še ko je bil Karol grof Khuen-Hedervary hrvatski ban. Ta molitev se glasi: »Oče naš Karlek, ki si na Markovem trgu! Posvečeno budi twoje ime, pridi večno banstvo twoje, zgodi se twoja volja, kakor v Pešti tako v Zagrebu. Dnevnice naše vsakdanje daj nam danes in odpusti nam naše prejšnje grehe, smo tudi mi nanje pozabili: ne pelji nas v opozicijo ampak reši nas zedinjenih strank Meheth! — Češčena si nagod

Sotja 2. julija Javno mnenje sodi, da je vojna med Bolgarsko in med Turčijo skoraj neizogibna. Bolgarska vlada je poslala velesilam jako energično pisano mesto, v kateri pravi, da hoče Turčija za pesti Bolgarsko v vojno.

Rim 2. julija. Avstrijski poslanik Pasetti je poklican na Dunaj k cesarju. Temu pozivu se pripisuje velik političen pomen.

Gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Meseca junija t. l. se je vložilo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 948.872 K 29 h, vzdignilo pa 1.092.554 K 04 h. Skupni stanje vlog je bilo koncem meseca junija t. l. 4.544.275 K 11 h.

Slovensko kreditno društvo v Ljubljani. Denarni promet meseca junija 1903: Sprejemki 319.140 K 14 h, izdatki 312.232 K 67 h, skupaj 631.372 K 81 h. Skupni denarni promet v 1. polletju 1903 3.070.881 K 81 h. Stanje hranilnih vlog v tekočem računu s 30. junijem 1903 1.177.798 K 38 h. Stanje posojil s 30. junijem 1903 1.064.681 K 43 h.

Častite naročnike „Slovenskega Naroda“, katerim poteče koncem tega meseca bodisi mesečna ali četrtna naročnina, prosimo vladino, da nadaljno naročitev kar najpreje ponové, da jim posiljanje lista ne prestane.

Surovo bast-svišo

od gld. 9.90 do gld. 43.25 za blago za popolno obleko. Pošilja se poštne prosto in že očarljeno na dom. Bogata izbera vzorcev obratom pošte. **Tovarna za svilo Henneberg, Zürich.** (40-3)

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani. Gradni kurzi dunaj, borze 2. julija 1903.

Naložbeni papirji.

	Dinar	Bjago
42% majeva renta	100.20	100.40
42% srebrna renta	100.15	100.35
42% avstr. kronska renta	100.60	100.80
4% zlata	120.90	121.10
4% ogrska kronska	99.35	99.55
4% zlata	120.90	121.10
4% posojilo dežele Kranjske	99.75	—
4% posojilo mesta Spletja	100—	—
4% zlata	100—	—
4% bos.-herc. žel. pos. 1902	101—	101.90
4% dež. banki k. o.	99.70	99.95
4% zlata	99.60	99.95
4% zast. pis. gal. d. hip. b.	101—	101.25
4% pešt. kom. k. o. z	106.35	107.35
4% zast. pis. innerst. hr.	101—	102—
4% zlata	100.50	101.10
deželne hranilnice	100—	100.70
4% zast. pis. ogr. hip. b.	100—	101—
4% obi. ogr. lokalne železnice d. dr.	100—	101—
4% češke ind. banke	100—	101—
4% prior. Trst-Poreček žel.	98.50	99.50
4% dolenskih železnic	99.50	99.75
3% juž. žel. kup. 1/1	307.75	309.75
4% av. pos. za žel. p. o.	100.50	101.50
Srečke	—	—
Srečke od leta 1854	165—	175—
" " 1860/1	182.50	184.50
" " 1884	246—	250—
tizske	155.75	157.75
zemlj. kred. I. emisije	275—	279—
II. ograke hip. banke	270—	261—
srbske à frs. 100—	85—	89.50
turške	122.50	123.50
Basilika srečke	18.70	19.70
Kreditne	—	—
Inomotske	82—	85—
Krakovske	78.50	82.50
Ljubljanske	70—	75—
Austr. rud. križa	—	—
Ogr.	26.50	27.50
Rudolfove	68—	71.50
Salburške	80—	84—
Dunajsko kom.	—	—
Delnice	—	—
Južne železnice	83.50	84.50
Državne železnice	669.50	670.50
Austro-ogrške bančne del.	162—	163—
avstri. kreditne banke	663—	664—
ogrške	731.50	732.50
češnostenske	261—	262—
Premogokop v Mostu (Brück)	652—	653—
Alpinske montane	372—	373—
Praške želez. ind. dr.	163.30	163.35
Rima-Murányi	464.50	465.50
Trboveljske prem. družbe	375—	379—
Avstr. oružne tov. družbe	349—	353—
Ceške sladkorne družbe	147—	150—
Vatute	—	—
C. kr. cekin	11.32	11.36
20 franki	19.05	19.08
20 marke	23.43	23.52
Sovereigns	23.90	23.98
Marke	117.25	117.45
laški bankovci	95.25	96.40
Buljji	252.75	253.50

Zitne cene v Budimpešti.
dne 2. julija 1903.

Termín.

	za 50 kg	K	7.13
č. svinca za oktober	83.50	84.50	
č. svinca za oktober	669.50	670.50	
č. svinca za oktober	162—	163—	
č. svinca za oktober	663—	664—	
č. svinca za oktober	731.50	732.50	
č. svinca za oktober	261—	262—	
Premogokop v Mostu (Brück)	652—	653—	
č. svinca za oktober	372—	373—	
č. svinca za oktober	163.30	163.35	
č. svinca za oktober	464.50	465.50	
č. svinca za oktober	375—	379—	
č. svinca za oktober	349—	353—	
č. svinca za oktober	147—	150—	

Efektiv.

5 vinarjev ceneje.

Meteorologično poročilo.

Vlakna nad morjem 2002. Srednji stračni tlak 736.0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo
1. 9. zv.	741.0	17.2	sr. svzvod	jascne	
2. 7. zj.	742.1	14.8	sl. svzvod	meglja	
2. pop.	740.4	23.8	sr. jzvod	del. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 19.2°. Normala: 19.1°. Mokrina v 24 urah: 2.7 mm.

Pretužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče, sin in gospod.

Jakob Jesih
sprevidnik c. kr. državne železnice

izdhnil svojo blago dušo! torek ob 12. uri ponoti v 34. letu svoje starosti. (1731)

Pogreb predragega ranjkega pojde v četrtek, dan 2. t. m., ob 6 uri popolne iz hiše žalosti, Spodnja Šiška 5, na domače pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v četrtek, dan 9. t. m. v cerkvi sv. Jurija v Sp. Šiški.

Predragega ranjkega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin Spodnja Šiška dne 1. julija 1903

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti naše preluba hčerke, gospodične

Pepi Zaplotnik

čutimo hvaležno dolžnost, tem potem izrekati vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nas tolažili: najiskrenje zahvalo.

Dalje se zahvaljujemo vsem mnogoštevilnim udeležnikom pogreba vsem darovalcem za prelepence. Srčna hvala vsem!

Spodnja Šiška, 2. junija 1903.

(1727) **Jerica Zaplotnik.**

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrnega sočutja povodom nagle smrti našega prelubnjenega soproga oziroma očeta, sina, brata, strica in svaka, gospoda

Alfonza Oblak
trgovca in posestnika

izrekamo tem potom najiskrenje zahvalo za vsa izražena sožalja, prenembogobrone venco in obilo udeležja pri spremstvu k njega zadnjemu počitku. Posebno se se zahvaljujemo mil. gosp. proštu in ostali preč. duhovščini, preblag. g. vladnemu svetniku Friedrich-u, preblag. g. dvornemu svetniku Sukišiu, preblag. g. županu pl. Sladoviču, gg. uradnikom, ginn. profesorjem trgovcem, slav. „Dol. pevskemu držtvu“ in gg. dijakom za ganljivo petje, sl. „Dol. Sokolu“, slavni „Požarni brambi“, sl. mestni in měšťanske garde godbi, slav. odboru okrajne bolnišne blagajne ter vsem ostalim p. n. gospodom in gospodom iz mesta in okolice.

(1730) Rudolfovo 30. junija 1903.

Zalujoči ostali.

Predujemi

na srečke in vrednostne papirje.

Posestniki srečk

zamorejo srečke po najvišji vrednosti poveriti in predujem s poljubnimi malimi plačili v obrokih in po zelo kulantni obrestni meri z izključno pravico doigranja, povračevati.

Agenti se izločajo za vse kraje proti dobrim nagradam. (1679-3)

Zahajevanje prospektov od

Los-Efecten-Depot Bank

A. Balog

Budapest IV. Franziskanerplatz Nr. 2.

Učenec

sprejme se v trgovino mešanega blaga. (1728-1)
A. Casagrande v Ajdovščini.

Pletenje s strojem
jako ilčna in trepežna izdelava
(delavnica obstoji že 14 let) (1706-2)

se priporoča.

Cene nizke. Delo solidno.

Prijezmoj se tudi nogavice v podpletjenje.

Marija Franzl

delavnica za pletenje v Ljubljani

Privoz št. 10 (Prule).

Zahajevanje ilustrovane cenike

žarnic

(Glühlichtlampen